

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

Gelukkig met pensioen

Ad Karelse en Dieuwer Heins

Start 11:10 uur

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Gelukkig met pensioen

- Wat is u opgevallen?
- Als ondernemer: wat wil ik met mijn bedrijf en aan wie draag ik over?
- Met elkaar in gesprek!
- Ontwikkelen van een goed plan voor bedrijfsoverdracht
- Workshop: ervaringen uitwisselen van elkaar leren!

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Team Bedrijf, Strategie en Certificering

- Bedrijfsopvolging / overname
- Grip op de organisatie
- Rendement en liquiditeit
- Investeren en financiering
- Familie en bedrijf in balans
- Automatisering en digitalisering
- Coaching
- Certificering
- GWW advies
- 6 gespecialiseerde bedrijfskundig adviseurs

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Stappenplan bedrijfsoverdracht (procesbegeleiding)

1. Visie op de toekomst en strategie
2. Verkenning eisen en wensen van betrokkenen
3. Koers van de overdracht
4. Verkenning haalbaarheid en overdrachtsplan
5. Waardebepaling en overnamesom
6. Financiering
7. Overeenkomsten en statuten
8. Aan de slag!
9. Evaluatie en vervolg

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Koers van de overdracht

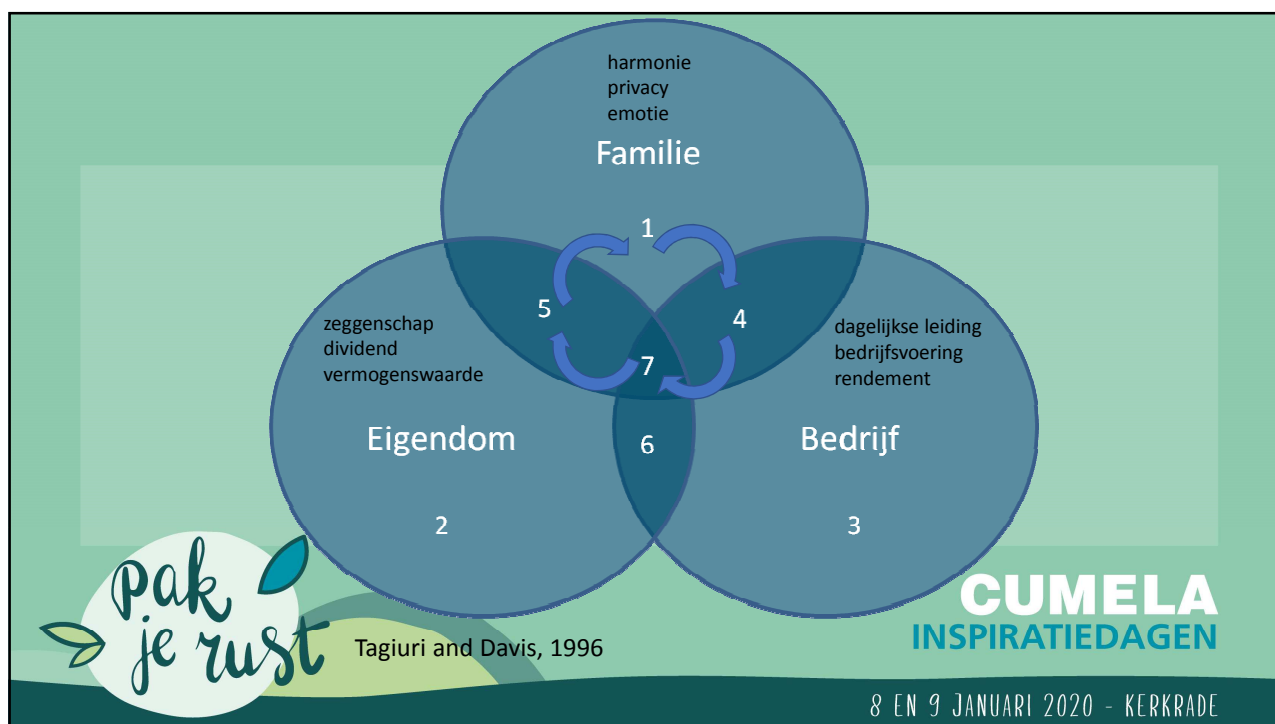
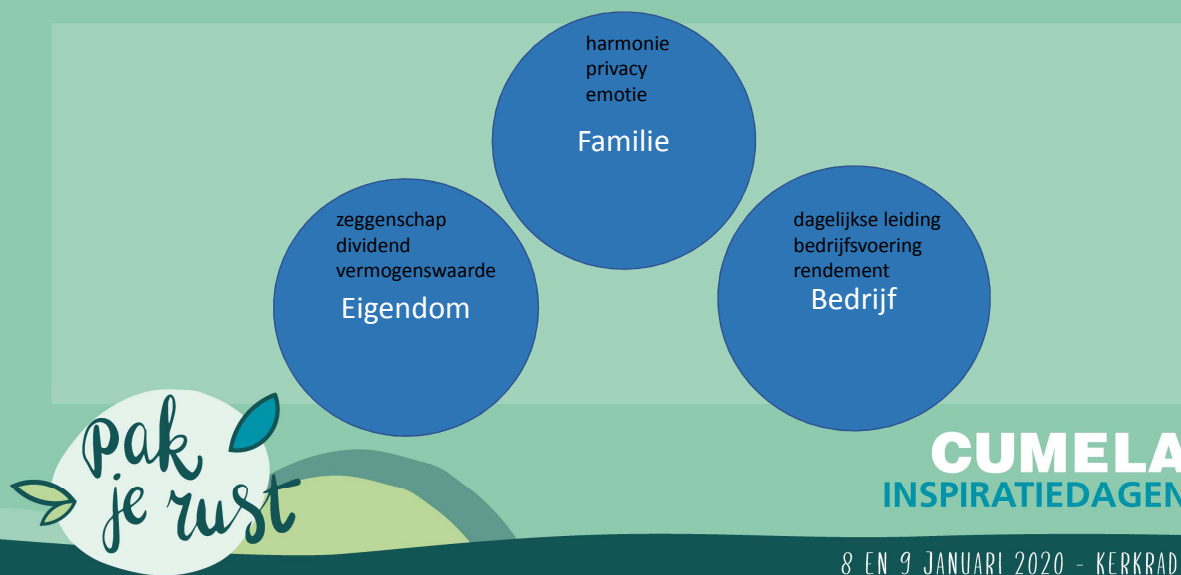
1. Overdracht in de familie
2. (Gedeeltelijke) verkoop
3. Bedrijfsbeëindiging
4. Overdracht aan een werknemer
5. Directeur/bedrijfsleider aanstellen

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Drie cirkel model familiebedrijven

Wensen overdrager & opvolger

Procesbegeleiding!

- Wat is belangrijk?
- Verschillen en overeenkomsten
- Visie op het bedrijf en de toekomst
- Tijdspad
- Eigendom / gebouwen / bedrijfswoning
- Familie
- Inkomen (jr. én sr.)
- Tijdsbesteding / privé - werk

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Positieve communicatie!

- OEN - Open vragen, Eerlijk Nieuwsgierig
- NIVEA - Nooit Invullen Voor een Ander
- OMA - Oordelen, Meningen Aannames achterwege laten
- ANNA - Altijd Navragen Nooit Aannemen
- LSD - Luisteren, Samenvatten en Doorvragen
- Luister goed en actief, wat wil de ander zeggen?
- Wees eerlijk en open
- Spreek verwachtingen duidelijk uit!
- Let op non-verbale communicatie. Hoe zeg je het?

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Tips een gelukkig pensioen (1)

- Begin op tijd
- Besteed voldoende tijd aan de oriëntatiefase en het vervolg
- Spreek een duidelijke tijdslijn af
- Leg zaken vast en pas dit aan als dat nodig is
- Houd in begin stadium diverse opties open
- Heb oog voor karaktersverschillen en verschillende visies
- Zorg dat de kwaliteiten van opvolger passen bij gewenste koers van het bedrijf
- Durf te kiezen
- Betrek ook niet opvolgers in het proces

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Tips een gelukkig pensioen (2)

- Ontwikkel een eigen gedachte en ga niet alleen af op wat adviseurs zeggen
- Zorg voor positieve communicatie en respect
- Je kunt niets afdwingen / houd ruimte voor alternatieven
- Ondernemen leer je al doende; hetzelfde geldt voor stoppen met ondernemen
- Daag elkaar uit op te werken aan veranderingen
- Inlevend vermogen tonen naar elkaar
- Spreek waardering uit naar elkaar!
- Evalueer regelmatig als de overdracht is gerealiseerd.
- Schakel een procesbegeleider en diverse specialistische adviseurs in
- Realiseer dat iedere overdracht uniek is en een andere aanpak vraagt

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

Gelukkig met pensioen

pak
je rust

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE

pak
je rust

CUMELA
INSPIRATIEDAGEN

Een rustige bedrijfsoverdracht
gewenst en eet smakelijk!

Lunch in de Grote Eetzaal en Zaal 1

8 EN 9 JANUARI 2020 - KERKRADE